

Byte av insamlingsmetod i ULF 2022

För vilka indikatorer har resultaten troligen påverkats av byte av insamlingsmetod år 2022?

Under åren 2008–2021 har telefonintervjuer utgjort det huvudsakliga insamlingssättet i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF). Från och med år 2022 har SCB infört så kallad kombinerad insamling i ULF. Det innebär att de utvalda personerna får välja om de ska svara på frågorna via telefonintervju eller via webbenkät. Vissa av indikatorerna har sannolikt påverkats av bytet av insamlingsmetod, vilket innebär att resultaten för dessa indikatorer inte bör jämföras med tidigare år. De berörda indikatorerna redovisas på separat rad i Statistikdatabasen med ”2022” i benämningen.

Bedömningen av vilka indikatorer som sannolikt har påverkats av bytet av insamlingsmetod har tagit sin utgångspunkt i en analys av skillnader i resultat mellan två svarandegrupper. Den ena av dessa två grupper fick år 2022 endast svara via telefonintervju, medan den andra gruppen fick välja mellan att svara antingen via telefonintervju eller webbenkät. För de indikatorer där resultaten skiljer sig statistiskt signifikant mellan dessa två grupper har vi gjort en fortsatt analys, där vi bland annat beaktat i vilken mån resultaten 2022 skiljer sig statistiskt signifikant från resultaten från det eller de senaste undersökningsåren.

De tidsseriebrott som uppstår när man byter insamlingsmetod från enbart telefonintervjuer till både telefonintervjuer och webbintervjuer beror på flera olika faktorer. En faktor är social önskvärdhet, att svaren styrs av vilken bild respondenten vill ge av sig själv. Social önskvärdhet påverkar de svarande i en telefonintervju i något högre grad än de som svarar via webbenkät. Detta kan i ULF till exempel ge utslag i form av att de som svarar via webbenkät i något större utsträckning svarar att de har olika besvär eller svårigheter. Det gäller även efter kontroll av bland annat ålder. En annan faktor är att när man svarar via webbenkät kan man i högre utsträckning svara i sin egen takt och dessutom se samtliga svarsalternativ på skärmen.

Olika insamlingsmetoder har både för- och nackdelar. Läs mer om intervjumetodens påverkan på resultaten på denna sida:

[Statistikskolan: Mätteknik – att kommunicera med uppgiftslämnare \(scb.se\)](https://www.scb.se/statistikskolan/matteknik-att-kommunicera-med-uppgiftslamnare)

Tabell 1. Sammanställning av vilka indikatorer, baserat på Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) år 2022, som får respektive inte får ny rad i Statistikdatabasen (SSD) när de publiceras i april 2023. Redovisning efter komponent (ämnesområde).

Ingen ny rad i Statistikdatabasen (SSD)	Ny rad i Statistikdatabasen (SSD)
<p>Arbetsmiljö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psykiskt ansträngande arbete • Arbetar ofta under tidspress • Enformigt arbete • Stora möjligheter lära nytt i arbetet • Fysiskt ansträngande arbete • Tunga lyft i arbetet • Upprepade och ensidiga rörelser i arbetet • Stillasittande arbete • Svårt koppla bort arbetet på fritiden • Saknar inflytande över planeringen av arbetet • Saknar inflytande över arbetstempo <p>Boende</p> <ul style="list-style-type: none"> • En- eller tvåfamiljshus • Flerfamiljshus • Hyresrätt • Bostadsrätt • Äganderätt • Trångboddhet enligt norm 2 • Trångboddhet enligt norm 3 • Hög utrymmesstandard • Normal utrymmesstandard 	<p>Arbetsmiljö</p> <p>Boende</p>

Tabell 1 fortsätter på nästa sida.

Ingen ny rad i Statistikdatabasen (SSD)	Ny rad i Statistikdatabasen (SSD)
<p>Ekonomi och materiella tillgångar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saknar kontantmarginal • Svårt eller mycket svårt att få ekonomin att gå ihop • Lätt eller mycket lätt att få ekonomin att gå ihop • Har kommit efter med betalningar • Har inte råd att ha det tillräckligt varmt i bostaden • Har inte råd med internet i bostaden • Har inte råd med dator • Har inte råd att laga en måltid med kött, kyckling, fisk eller vegetariskt alternativ varannan dag • Har inte råd med två par skor, inkl. vinterskor • Har inte råd med nya kläder • Har inte råd att ersätta utslitna möbler • Har inte råd att träffa vänner/släkt för att fika eller äta middag minst en gång i månaden • Har inte råd att varje vecka spendera en mindre summa på sig själv • Har inte råd att åka på en veckas semester per år • Har inte råd med bil <p>Fritid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varit ute i skog och mark minst någon gång, senaste 12 månaderna • Inte varit ute i skog och mark, senaste 12 månaderna • Läst böcker eller lyssnat på ljudböcker på fritiden minst någon gång, senaste 12 månaderna • Inte läst böcker eller lyssnat på ljudböcker på fritiden, senaste 12 månaderna • Läst böcker på fritiden minst någon gång, senaste 12 månaderna • Inte läst böcker på fritiden, senaste 12 månaderna • Lyssnat på ljudböcker på fritiden varje vecka, senaste 12 månaderna • Lyssnat på ljudböcker på fritiden minst någon gång, senaste 12 månaderna • Inte lyssnat på ljudböcker på fritiden, senaste 12 månaderna • Deltar regelbundet i någon fritidsaktivitet utanför hemmet som kostar pengar • Semesterresa minst en vecka under de senaste 12 månaderna • Har tillgång till dator i bostaden • Har tillgång till internet i bostaden • Använder Internet på fritiden minst någon gång 	<p>Ekonomi och materiella tillgångar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har inte råd att delta i någon fritidsaktivitet <p>Fritid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varit ute i skog och mark varje vecka, senaste 12 månaderna • Idrottat eller motionerat varje vecka, senaste 12 månaderna • Idrottat eller motionerat minst någon gång, senaste 12 månaderna • Inte idrottat eller motionerat, senaste 12 månaderna • Läst böcker eller lyssnat på ljudböcker på fritiden varje vecka, senaste 12 månaderna • Läst böcker på fritiden varje vecka, senaste 12 månaderna

Tabell 1 fortsätter på nästa sida.

Ingen ny rad i Statistikdatabasen (SSD)	Ny rad i Statistikdatabasen (SSD)
<p>Hälsa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dålig hälsa 2014- • Har långvarig sjukdom eller hälsoproblem • Har svåra besvär av ängslan, oro eller ångest • Röker dagligen • Snusar dagligen • Röker och/eller snusar dagligen • Underviktiga (BMI under 18,5) • Normalviktiga (BMI mellan 18,5 och 24,9) • Överviktiga (BMI mellan 25,0 och 29,9) • Feta (BMI är 30,0 eller mer) • Överviktiga eller feta (BMI 25,0 eller mer) • Icke tillfredsställt vårdbehov • Ej vård pga. ekonomi • Icke tillfredsställt tandvårdsbehov • Ej tandvård pga. ekonomi • Personer med funktionsnedsättning, definition 1 (WG) • I hög grad nedsatt aktivitetsförmåga 2021- • Har stora svårigheter att se • Har stora svårigheter att höra • Har svårigheter att gå/gå i trappor • Har stora svårigheter att gå/gå i trappor • Har svårigheter att ta hand om sig själv • Har stora svårigheter att ta hand om sig själv • Har svårigheter att kommunicera • Har stora svårigheter att kommunicera <p>Medborgerliga aktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medlem i politiskt parti • Deltar oftast i politiska diskussioner • Deltar ej i politiska diskussioner • Medlem i facklig organisation <p>Sociala relationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bor med partner och/eller egna barn • Bor med andra än partner och/eller egna barn • Har känt sig ensam hela tiden under de senaste 4 veckorna • Träffar vänner eller släktingar minst en gång i månaden för fika eller mat 	<p>Hälsa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bra hälsa 2014- • Har besvär av ängslan, oro eller ångest • Personer med funktionsnedsättning, definition 2 • Nedsatt aktivitetsförmåga 2021- • Har svårigheter att se • Har svårigheter att höra • Har svårigheter att komma ihåg/koncentrera sig • Har stora svårigheter att komma ihåg/koncentrera sig <p>Medborgerliga aktiviteter</p> <p>Sociala relationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bor ensam • Har ingen nära vän 2021- • Har känt sig ensam hela tiden eller för det mesta under de senaste 4 veckorna

Tabell 1 fortsätter på nästa sida.

Ingen ny rad i Statistikdatabasen (SSD)	Ny rad i Statistikdatabasen (SSD)
<p>Sysselsättning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetar • Arbetslös • Studerande • Pensionerad • Arbetar heltid • Arbetar deltid • Anställd • Företagare • Fast anställd • Tidsbegränsat anställd • Arbetar vanligen enbart dagtid • Arbetar skift eller schema • Arbetar kväll • Arbetar natt <p>Trygghet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avstått från att gå ut • Orolig för hushållets ekonomi 	<p>Sysselsättning</p> <p>Trygghet</p>

Utöver ovanstående finns i Undersökningarna av levnadsförhållanden tre medelvärdesindikatorer som sannolikt har påverkats av bytet av insamlingsmetod. Det gäller följande indikatorer:

Arbetsmiljö:

- Nöjd med arbetet, medelvärde av 0–10

Välbefinnande och tillit:

- Nöjd med livet, medelvärde av 0–10
- Litar på andra, medelvärde av 0–10

Dessa tre indikatorer har samlats in sedan 2021, men eftersom de sannolikt har påverkats av bytet av insamlingsmetod redovisas resultat i statistikdatabasen endast för 2022 och framåt.